

درآمدی بر شبکه اطلاعات مشاغل (O*NET) و نقش آن در تنظیم بازار کار آمریکا

سید عمادالدین شجاعی^۱، علیرضا مقدم^۲، طیبه امیرخانی^۳

چکیده

این مقاله به بررسی شبکه اطلاعات مشاغل آمریکا (O*NET) و نقش آن در تنظیم بازار کار آن کشور می پردازد. بدین منظور، شبکه اطلاعات مشاغل آمریکا، مدل محتوایی O*NET، شیوه استفاده از خدمات O*NET، شیوه‌های جستجو در O*NET معرفی و سرانجام، «اطلاعات بازار کار آمریکا» و نهادهای بازار کار آن کشور و نقش آنان در تنظیم بازار کار، بررسی می شود.

واژگان کلیدی: شبکه اطلاعات، مشاغل آمریکا، اطلاعات بازار کار، نهادهای بازار کار

مقدمه:

شبکه اطلاعات مشاغل، اطلاعات مربوط به انواع مشاغل مورد نیاز در جامعه اعم از مراکز متقاضی، پیش بینی‌های بازار کار، توانمندی‌های لازم برای هر شغل و شیوه احراز توانمندی‌هاست. به عبارت دیگر، شبکه مشاغل، استاندارد کیفیت منابع انسانی است. تاکنون چندین شبکه اطلاعات مشاغل در دنیا ایجاد شده است. اونت (O*NET)، شبکه اطلاعات مشاغل آمریکا است و هم اکنون مبنای شبکه اطلاعات مشاغل در حدود ۷۰ کشور از قبیل استرالیا، مالزی، سنگاپور کانادا و ... قرار گرفته است. یکی از ابعاد مدل اونت، «ویژگی‌های بازار کار» است که اطلاعاتی پیرامون بازار کار مشاغل ارائه می کند. در این مقاله، شیوه جمع آوری این اطلاعات و تأثیری که می‌تواند بر بازار کار آمریکا بگذارد مورد بررسی قرار می‌گیرد. بدین منظور شبکه اطلاعات مشاغل و ویژگی‌های آن، شیوه جمع آوری اطلاعات درباره بازار کار آمریکا و تأثیرات آن را تشریح می‌شود.

مروری بر ساختار شبکه اطلاعات مشاغل آمریکا (O*NET)

شبکه اطلاعات مشاغل (O*NET) ابزار بسیار قدرتمندی برای کارکنان سازمان‌ها و متخصصان منابع انسانی است. این شبکه با فراهم کردن منابع اطلاعاتی جدید، منعطف، ساده و موثر، جایگزین فرهنگ عناوین شغلی وزارت کار آمریکا (DOT) است. اطلاعات موجود در این شبکه می‌تواند به منظور فعالیت‌های منابع انسانی، توسعه سازمانی و توسعه نیروی انسانی مورد استفاده قرار گیرد. O*NET منبع ارزشمندی برای بسیاری از فعالیت‌های حوزه منابع انسانی و حوزه استراتژیک کسب و کار به شمار می‌آید. برخی

۱ - مدیر گروه توسعه منابع انسانی موسسه مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی
۲ - کارشناس ارشد گروه توسعه منابع انسانی موسسه مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی
۳ - کارشناس ارشد گروه توسعه منابع انسانی موسسه مطالعات بهره‌وری و منابع انسانی

از این حوزه‌ها عبارتند از :

- تدوین شرح شغل
- برنامه ریزی منابع انسانی
- طراحی ساختار سازمانی
- طراحی و باز مهندسی مشاغل
- توسعه سازمانی
- برنامه ریزی جانشینی
- تحلیل نیازهای آموزشی
- توسعه مسیر شغلی
- توسعه نیروی انسانی

همانطور که اشاره شد ، پایگاه داده‌های (O*NET) با عرضه اطلاعات مناسب طی سال‌های اخیر، به عنوان جایگزین فرهنگ عناوین شغلی (DOT) مطرح شده است. مزیت‌های استفاده از (O*NET) به شرح زیر است:

- برای هر دو دسته اطلاعات مربوط به شغل و مربوط به کارکنان از زبانی مشترک و توضیحاتی نامتناقض استفاده می‌کند. از آنجا که اطلاعات (O*NET) مرتباً به روز می‌شود و این اطلاعات از طریق تحقیقات دقیق و تحلیل داده‌های شغلی «دنیای واقعی» به دست آمده است، ابزار مفیدی برای کاربردهای گوناگون مدیریت و فعالیت‌های منابع انسانی است.
- (O*NET) روش منحصر به فردی در تنظیم و ارائه اطلاعات شغلی است. مدل محتوایی (O*NET) این امکان را برای کارکنان فراهم می‌کند که با استفاده از یک روش ساده، به اطلاعات مورد نیاز خود برای مشاغل مشخص دسترسی داشته باشند و علاوه بر این، شغل‌های مختلف را بر مبنای مهارت‌های مشترک، ویژگی‌های شغلی و ویژگی‌های کارکنان با یکدیگر مقایسه کنند.
- سیستم پشتیبانی تحلیل و تصمیم، کارآمدی را برای بسیاری از وظایف مدیریت کسب و کار فراهم می‌کند. متخصصان منابع انسانی، تحلیلگران کسب و کار صنایع، مشاوران سازمانی و مدیران صف می‌توانند از اطلاعات (O*NET) در راستای هدف‌های زیر استفاده کنند:

- ۱ - شرح شغل‌های مورد نیاز خود را به شیوه‌ای بسیار کارآمد تهیه کنند.
- ۲- برنامه‌های توسعه کارکنان را به صورت هدفمند و کارآمد طراحی کنند.
- ۳ - فعالیت‌های توسعه سازمانی را با نیازهای محیط کار هماهنگ سازند.
- ۴ - هدف از استخدام نیروی انسانی را تعیین کنند.
- ۵ - مجموعه ویژگی‌های کیفی مورد نیاز برای پست‌های خالی را تعریف کنند.

مدل محتوایی (O*NET)

مدل محتوایی (O*NET) چارچوبی را تشکیل می‌دهد. این مدل ساختار اطلاعات و انواع آن را که در پایگاه داده‌های (O*NET) موجود است، تشریح می‌کند. مدل محتوایی (O*NET) این امکان را برای کاربر فراهم می‌کند که اطلاعات را از منظر حرفه‌ها (یا محور شرح شغل) یا از منظر کارکنان (یا محور ویژگی‌های کارکنان) مورد بررسی قرار دهد.

مدل محتوایی (O*NET) اطلاعات موجود را به شش دسته کلی تقسیم می‌کند و هر یک از آنها را یک حوزه می‌نامد:

ویژگی‌های بازار کار: این حوزه شامل ویژگی‌های عمومی مشاغل است و می‌تواند در تعیین میزان تقاضای مشاغل مختلف، مورد استفاده قرار گیرد. این حوزه، زمینه‌های اجتماعی و اقتصادی مشاغل را نیز در بر می‌گیرد. اطلاعات بازار کار که بر اساس صنعت یا شغل تعریف شده است. در این دسته قرار می‌گیرند. در شکل زیر جزئیات مدل محتویات O*NET

چگونه می‌توان از خدمات (O*NET) استفاده کرد؟

برای استفاده از خدمات می‌توان از آدرس اینترنتی <http://online.onetcenter.org> استفاده کرد. در این سایت امکان جستجو و ارتباط با ده‌ها منبع ارزشمند دیگر در حوزه اطلاعات حرفه‌ای^۲ و مسیر شغلی^۳ فراهم شده است. در این سایت امکان استفاده از پایگاه داده‌های (O*NET) نیز فراهم شده است. با استفاده از این پایگاه داده‌ها، می‌توان اطلاعات مربوط به مشاغل را در بخش‌های زیر به دست آورد:

ویژگی‌های شاغل: توانایی‌ها، علایق، ارزش‌ها و سبک‌های کاری^۴

الزامات شاغل: مهارت‌ها، دانش و تحصیلات^۵

الزامات تجربی: تجربه، آموزش مهارت‌ها و گواهی نامه‌های مورد نیاز^۶

الزامات خاص شغل: وظایف ابزارها و تکنولوژی^۷

الزامات شغل: فعالیت‌های کاری، فعالیت‌های ریزکاری و زمینه کاری^۸

شکل ۲ - جزئیات مدل محتوایی O*NET در سطح اول

ویژگی‌های بازار کار: اطلاعات بازار کار، دورنمای شغل و اطلاعات حقوق و دستمزد^۹

شیوه‌های جستجو در (O*NET)

- در (O*NET) می‌توان به سه شیوه اطلاعات مورد نیاز را جستجو کرد:
- **حرفه یابی (find Occupations)** کاربر می‌تواند با استفاده از عنوان، عبارت یا کد شغل مورد نظر، اطلاعات مربوط به هر شغل را جستجو کند. برای این منظور می‌توان عنوان یا کد مربوطه را در کادر جستجو وارد کرد یا از گزینه brows by برای جستجو استفاده کرد. در قسمت brows by می‌توان شرح مشاغل مورد نیاز را بر اساس رشته شغلی^{۱۰} مشاغل صنایع رو به رشد و رشته تحصیلی (رشته‌های علوم تکنولوژی، مهندسی و ریاضیات) جستجو کرد.
 - **مهارت یابی (skills Sreach):** این امکان را فراهم می‌کند که کاربر به جستجوی مشاغلی بپردازد که دقیقاً با مهارت‌های مورد نظر هم خوانی دارند.

- 1-Workforce Characteristics
- 2-Occupational Information
- 3-Career – related Information
- 4-worker Characteristics : Abilities , Interests , Work Values and work styles
- 5-worker Requirements : Skills, Knowledge and Education
- 6-Experience Requirements : Experience , Training , skills and Licensing Requirements
- 7-Occupation Specific Information : Tasks , Tools and Technology
- 8-Occupation Requirements : work Activities, Detailed work Activities and Work context
- 9-WorkforceCharacteristics:LinkstoLabormarkerinformation,Occupationaloutlookandwageinformation
- 10 -Job families

- **نقطه تلاقی (Croswalk):** با استفاده از این گزینه کاربر می‌تواند شغل مورد نظر خود را در O*NET با استفاده از کدهای مورد استفاده در سایر سیستم‌های طبقه‌بندی نظیر فرهنگ عناوین شغلی^۱ (DOT)، طبقه‌بندی مشاغل نظامی^{۱۱} (MOC) سیستم اطلاعات ثبت نام دوره‌های کارآموزی^۲ (RAIS) طبقه‌بندی استاندارد مشاغل^۲ (SOC) وظیفه‌بندی برنامه‌های آموزشی^۴ (CIP) جستجو کند.

اطلاعات بازار کار آمریکا

همانگونه که شکل ۱ نشان می‌دهد یکی از بخش‌های مدل^۶ شش‌وجهی O*NET «ویژگی‌های بازار کار» است. منبع کسب اطلاعات O*NET برای این بخش از مدل، اطلاعات «دفتر آمارهای کار»^۵ (BLS) وزارت کار آمریکا است.

دفتر آمارهای کار وزارت کار آمریکا، یک سازمان فدرال است که مسئولیت پایش تغییرات بازار کار، شرایط کار و تغییرات قیمت در اقتصاد را برعهده دارد. فلسفه وجودی این دفتر، جمع‌آوری، تحلیل و توزیع اطلاعات اقتصادی اصلی برای حمایت از تصمیم‌گیری در بخش خصوصی و عمومی است. BLS به عنوان یک سازمان آماری مستقل، با ارائه خدمات دقیق، به موقع، عینی و مرتبط با گروه‌های گوناگون فعالیت می‌کند.

BLS در ارائه آمارهای اقتصادی، با دفتر سرشماری و دفتر تحلیل اقتصادی (BEA) وزارت بازرگانی آمریکا، مسئولیت مشترک دارد. هر سازمان مجموعه منحصر به فردی از اطلاعات را تولید می‌کند که بعضی از آنها دروندادهایی برای اطلاعات دو سازمان دیگر محسوب می‌شوند. برای مثال BEA از داده‌های سرشماری برای تخمین ستانده‌های اقتصادی و BLS از این داده‌ها برای تخمین بهره‌وری کارکنان استفاده می‌کند. شیوه انجام کار بدین صورت است که سه سازمان مذکور، بر طیفی از مباحث متمرکز می‌شوند و اطلاعات را در یک کمیته مشورتی تسهیم می‌کنند. کمیته مذکور، کمیته مشورتی آمارهای اقتصادی فدرال^۶ (FFSAC) نامیده می‌شود که مشاوره‌هایی درباره مباحث فنی مورد نیاز هر سه سازمان، ارائه می‌کند. دومین کمیته مشورتی، کمیته مشورتی استفاده‌کنندگان از داده‌های (DUAC)^۷ BSL است که دروندادهایی از طیف گسترده‌ای از کاربران داده‌ها شامل نیروی کار، بخش کسب و کار، دولت، سازمان‌های پژوهشی و آکادمیک و سایر گروه‌ها را به برنامه‌های BSL ارائه می‌کند.

BLS با سازمان‌های مرتبط در هریالت نیز همکاری دارد. بدین ترتیب که پاره‌های از برنامه‌های مرتبط با استخدام و بیکاری، به طور مشترک توسط BLS و سازمان‌های ایالتی اطلاعات بازار کار^۸ (LMI) اجرا شده و مدیریت می‌شود. اولویت‌های برنامه‌ها نیز در درون شورای اطلاعات نیروی کار^۹ (WIC) که تحت قانون اطلاعات نیروی کار تأسیس شده است، مورد بحث قرار می‌گیرد. BLS با دفتر سرشماری قراردادهایی را منعقد می‌کند تا ضمن معرفی، بتوانند موارد مشابه را هم انجام دهند. BLS همچنین با سازمان‌های پژوهشی بخش خصوصی برای انجام پیمایش‌های طولی ملی مشارکت دارد.

با توجه به مطالب مذکور می‌توان O*NET و BLS را به نوعی به عنوان نهادهای بازار کار آمریکا در نظر گرفت که تأثیر آنها بر بازار آمریکا در ادامه بررسی می‌شود.

- 1-Dictionary Of Occupational Titles
- 2-Registered Apprenticeship Information system
- 3-Standard Occupational Classification
- 4-classification of Instructional Programs
- 5-Bureau of Labor Statistics
- 6-Federal Economic statistics Advisory Committee(FESAC)
- 7-the BLS Data Users Advisory Committee(DUAC)
- 8-State Labor Market Information (LMI)
- 9-workforce Information council(WIC)

نهادهای بازار کار آمریکا

نهادهای بازار کار شامل سازمان‌های رسمی و مکانیسم‌های غیررسمی ارتباطات راجع به بازار کار می‌شود. تأثیر این نهادها بسیار گسترده است و شامل مواردی از قبیل تخصیص جغرافیایی نیروی کار، تصمیم‌ها پیرامون آموزش و پرورش کارکنان (سرمايه گذاري در سرمايه انساني)، نابرابری (دستمزدهای نسبی) و ... می‌شود. از آنجا که هر کارگر مجموعه منحصر به فردی از مهارت‌ها و به ویژگی‌ها را دارد و هر شغل نیز متمایز است، از این رو مبادلات بازار کار، مستلزم اطلاعات نسبتاً گسترده‌ای است. به عبارت دیگر، هزینه‌های مبادلاتی در مبادله نیروی کار نسبتاً بالاست. به دلیل اصطکاک‌های ذاتی در بازار کار، همواره ممکن است حتی در دوره‌های رشد اقتصادی، تعدادی از کارکنان بیکار و تعداد بیشتری فرصت‌های پر نشده وجود داشته باشد. هنگامی که به این امر نگاه بلند مدت داشته باشیم، اثر بخشی نهادهایی از قبیل O*NET بیشتر نمایان می‌شود، زیرا O*NET برای کاربران خود این امکان را فراهم می‌کند که میزان تقاضا برای مشاغل گوناگون را بررسی کنند. اطلاعات بازار کار می‌تواند با هدف‌های گوناگون توسط گروه‌های گوناگون کاربران مورد استفاده قرار گیرد. برای مثال سیاستگذاران دولتی برای طراحی برنامه‌ها و شناخت سیاست‌های، توسعه بلند مدت اقتصادی به این اطلاعات نیاز دارند. از نقطه نظر مؤسسه آموزشی و حرفه‌ای، اطلاعات بازار کار نقش بسیار مهمی در کمک به برنامه ریزان جهت توسعه و تعیین برنامه‌های آموزشی دارد. کارگران، کارفرمایان و کارجویان به عنوان شرکت کننده در بازار کار، نیازمند اطلاعات بازار کار برای تصمیم‌گیری موثرتر عرضه و تقاضا هستند. محصلین و سایر افراد غیرشاغل برای توسعه طرح شغلی، انتخاب شغل و به دست آوردن اطلاعات مرتبط با فرصت‌های آموزشی به اطلاعات بازار کار نیاز دارند.

هنگامی که اطلاعات بازار کار به خوبی سازماندهی شده باشد می‌تواند هزینه‌های جستجو برای کارجویان و کارفرماها را کاهش دهد و به کارجویان کمک می‌کند که از بین کارفرمایان و حرفه‌های گوناگون، موثرترین آنها را انتخاب کنند

نتیجه‌گیری

همان‌گونه که تشریح شد، مدل O*NET از ۶ بعد تشکیل شده است که ۵ بعد آن به ویژگی‌های شاغل، الزامات شاغل، الزامات تجربی، الزامات شغل و اطلاعات خاص شغل می‌پردازد و بعد ششم آن که کمتر مورد بحث و بررسی قرار گرفته است، اطلاعاتی پیرامون ویژگی‌های بازار کار ارائه می‌کند. اهمیت این بعد از آن جهت است که با ارائه اطلاعات بازار کار آمریکا، مدل O*NET را تبدیل به نهادی تأثیرگذار در بازار کار آمریکا کرده است و یکی از کارکردهای آن در بلندمدت می‌تواند نظم بخشیدن به بازار کار آمریکا باشد.

در شرایط کنونی کشور ایران، با توجه به عدم تعادلی که در بازار کار وجود دارد، خلاء قابل توجهی برای فعالیت‌های چنین نهادی وجود دارد، از این رو انتظار می‌رود که با تأسیس نهادهای لازم و پشتیبانی نهادهای موجود در ارائه آمارهای دقیق پیرامون بازار کار، در راستای رفع این نقیصه و گام برداشتن در جهت ایجاد تعادل و انضباط در بازار کار اقدام شود